

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิตสื่อสารมวลชนระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา" ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ชั้น คือ

ชั้นแรก

๑. สํารวจเวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ ๔ แห่ง คือสถานีไทยโทรทัศน์ของ ๔ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ ๘ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกของ ๘ (ข่าวค่ำของ ๘) และสถานีไทยโทรทัศน์สีของ ๓ (ข่าวค่ำของ ๒) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยผู้วิจัยใช้วิธี

(๑) ติดต่อขอใบแผนผังรายการประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ จากสถานีโทรทัศน์ทั้ง ๔ แห่งดังกล่าวมาศึกษา

(๒) ติดตามชมรายการต่าง ๆ ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง ๔ แห่งในเดือนดังกล่าว และบันทึกเวลาออกอากาศของแต่ละรายการไว้ด้วย แต่เนื่องจากต้องชมรายการโทรทัศน์พร้อม ๆ กันถึง ๔ แห่งด้วยกัน ดังนั้นนอกจากผู้วิจัยจะใช้วิธีติดตามชมและบันทึกเวลารายการต่าง ๆ ด้วยตนเองแล้ว ยังได้ขอร่อนนักศึกษาแผนกนิสรวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ทั้งชายและหญิงบางคนที่น่าสนใจขอดูรายการโทรทัศน์ ช่วยบันทึกเวลาออกอากาศของรายการต่าง ๆ ให้อีกด้วย

๒. จากการติดตามชมรายการโทรทัศน์ และศึกษาแผนผังรายการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้พิจารณาแยกประเภทรายการที่ออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง ๔ แห่ง ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ประเภทรายการข่าว ประกอบด้วยรายการข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ และวิเคราะห์หรือวิจารณ์ข่าว

(๒) ประเภทรายการสารคดี ประกอบด้วย รายการสารคดีแบบท่องเที่ยว และสารคดีแบบแนะนำความรู้ต่าง ๆ

(๓) ประเภทรายการการศึกษา ประกอบด้วย

(๓).๑ รายการที่ให้การศึกษาโดยตรง เช่น รายการโทรทัศน์ศึกษา ซึ่งจัดทำโดยเทศบาล ฯ

(๓).๒ รายการที่ให้การศึกษาโดยทางอ้อม ซึ่งแบ่งออกเป็นรายการต่าง ๆ คือ

รายการธรรมและศาสนา

รายการสุขภาพจิตและอนามัย

รายการหายปัญหาและตอบปัญหา

รายการกีฬา

รายการสตรีและแม่บ้าน

รายการเด็ก

รายการภาษาและวรรณคดี

รายการความรู้ทางวิทยาศาสตร์

รายการเผยแพร่ความรู้ขององค์การสถาบันการศึกษา และหน่วย

ราชการต่าง ๆ

รายการที่ให้ความรู้ทางนาฏศิลป์และดนตรี

รายการภาพยนตร์หรือละครที่ส่งเสริมความรู้ให้คึกฉรรม เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

รายการบันเทิงที่ส่งเสริมความรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้ชม เข้าร่วม

รายการและแสดงความสามารถ

(๔) ประเภทรายการบันเทิง ประกอบด้วย

ภาพยนตร์บันเทิง

รายการดนตรี

รายการละครหรือนาฏดนตรี

(๕) รายการโฆษณา ซึ่งแบ่งออกเป็น

- โฆษณาเป็นภาพยนตร์สั้น ๆ ประกอบเสียงดนตรีและเสียงพูดโฆษณา
- โฆษณาเป็นสไลด์มีคนอ่านประกอบ
- โฆษณาโดยใช้โฆษณาเป็นรายการสด
- โฆษณาประเภทตัวอักษรคำโฆษณาตามบนรายการ ขณะที่กำลังแสดง
อยู่ โดยไม่ต้องหยุดพักการแสดง

๓. เปรียบเทียบเวลาและรายการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้ง ๔ แห่ง
ดังกล่าวต่อไปนี้

ผลการสำรวจจะเสนอในรูปแบบตารางในบทที่ ๔

ชั้นสอง

เป็นการศึกษาถึงลักษณะการชม ความสนใจ ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ของ
รายการ ความเหมาะสมในเรื่องจำนวนเวลาที่ออกอากาศ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
รายการโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาของนิสิตสื่อสารมวลชนระดับปริญญาตรี
ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้คือ

การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามมีวิธีการดังนี้

๑. อาศัยแนวความคิดจากการอ่านและค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง
ของทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้สามารถสร้างแบบสอบถามได้ครอบคลุมตรงตาม
วัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

๒. สร้างแบบสอบถามสำหรับนิสิตสื่อสารมวลชนระดับปริญญาตรีชั้น ๑ ชุด ประกอบ
ด้วยคำถามเป็นตอนๆ เรียงลำดับข้อตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓. เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม จึงได้สร้างแบบสอบถามที่เป็นแบบ
กำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choice) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) ซึ่งผู้ตอบไม่ต้องเติมข้อความเป็นตัวหนังสือ เพียงแต่ใส่เครื่องหมาย (✓) ลง
หน้าข้อหรือในช่องที่ต้องการตอบเท่านั้น นอกจากนี้เพื่อเป็นการไม่ไปจำกัดความคิดของผู้
ตอบแบบสอบถาม ในแบบสอบถามทุก ๆ ข้อจึงมีข้ออื่น ๆ (โพรกระบุ) และเว้นที่ไว้ให้เติม
ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นนอกเหนือไปจากคำถามที่มียอยู่แล้ว

๔. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ควบคุมการวิจัย และกรรมการที่เกี่ยวข้องของตรวจและแก
ไขข้อบกพร่อง แล้วนำแบบสอบถามนั้นไปทำ Pre-test กับนิสิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับ
กลุ่มประชากรที่เลือกไว้สำหรับการวิจัย เพื่อทดสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม

การทำ Pre-test ทำกับนิสิตประกาศนียบัตรชั้นสูง และนิสิตปริญญาโท แผนกวิชา
โสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เรียนวิชาเกี่ยวกับโทรทัศน์มาแล้ว
จำนวน ๒๐ คน

๕. หลังจากทำ Pre-test แล้วก็นำแบบสอบถามนั้นมาตรวจแก้ไข แล้วนำไป
ให้ผู้ควบคุมการวิจัยและกรรมการที่เกี่ยวข้องของตรวจอีกครั้งหนึ่ง จนสมบูรณ์แล้วจึงนำแบบสอบ
ถามไปแจกกับประชากรที่เลือกไว้

การเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกจากนิสิตทั้งชายและหญิงของแผนก
อิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ สาขาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และภาควิชาทั้งชายและหญิง ของแผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสาร
มวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนทั้งหมดที่กำลังศึกษาวิชาเกี่ยวกับการจัดรายการ
โทรทัศน์ ในภาคการศึกษาสอง ปีการศึกษา ๒๕๑๕

จากการติดตามสอบถามเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตารางเรียน และจำนวนผู้
เรียนวิชาเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ในภาคการศึกษาสอง ปีการศึกษา ๒๕๑๕ ที่แผนก
ธุรการของสถาบันทั้งสอง ปรากฏว่ามีวิชาที่เรียน และจำนวนผู้เรียนวิชาเกี่ยวกับโทรทัศน์คือ

แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ สาขาการสื่อสารมวลชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชั้นปีที่ ๓ เปิดสอนวิชา การผลิตรายการโทรทัศน์

นิสิตที่เรียน ชาย ๓๒ คน หญิง ๒๗ คน

ชั้นปีที่ ๔ เปิดสอนวิชา เทคนิควิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

นิสิตที่เรียน ชาย ๓๒ คน หญิง ๓๓ คน

ดังนั้นรวมนิสิตที่เรียนทั้งหมด ชาย ๖๔ คน หญิง ๖๐ คน

แผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เปิดสอนวิชา การจึกรายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

ภาคปกติ

ชั้นปีที่ ๓ (หลักสูตรใหม่คะแนนคิดเป็นหน่วยกิต)

นักศึกษาที่เรียน ชาย ๑ คน หญิง ๑๗ คน

ชั้นปีที่ ๔ (หลักสูตรเก่าคะแนนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์)

นักศึกษาที่เรียน ชาย ๑๓ คน หญิง ๒๐ คน

ภาคค่า

ชั้นปีที่ ๔ (หลักสูตรใหม่คะแนนคิดเป็นหน่วยกิต)

นักศึกษาที่เรียน ชาย ๒๕ คน หญิง ๑๐ คน

ชั้นปีที่ ๖ (หลักสูตรเก่า จบปริญญามาก่อน)

นักศึกษาที่เรียน ชาย ๑๑ คน หญิง ๑ คน

ชั้นปีที่ ๖ (หลักสูตรเก่า จบประกาศนียบัตรหนังสือพิมพ์ มาก่อน)

นักศึกษาที่เรียน ชาย ๒๐ คน หญิง ๖ คน

ดังนั้นนิสิตที่เรียนทั้งหมด ชาย ๗๐ คน หญิง ๕๔ คน

เพราะฉะนั้นประชากรที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งสองสถาบันการศึกษา และแยกตามเพศแล้ว จะมีจำนวนเท่ากับ ชาย ๑๓๔ คน หญิง ๑๑๔ คน

การแจกและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการแจกและรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ

๑. ก่อนที่จะมีการแจกแบบสอบถามประมาณสองเดือน ผู้วิจัยได้ไปติดต่อกับทางอาจารย์ผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ ทั้งสองสถาบันการศึกษา แจ้งความประสงค์เกี่ยวกับการแจกแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอความร่วมมือแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เพื่อให้นักศึกษาจะได้ติดตามดูรายการโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น

๒. เวลาแจกแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง โดยขอเวลาอาจารย์ผู้สอนในช่วง ๓๐ นาทีสุดท้ายของชั่วโมงการสอน ทำเช่นนี้ทุกครั้งที่มีการแจกแบบสอบถามทั้งสองสถาบัน และให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามในเวลานั้น และผู้วิจัยจะคอยตอบข้อสงสัยต่าง ๆ (ถ้ามี) อยู่ ณ ที่นั้นด้วย ผู้วิจัยจะรอจนกว่าทุกคนจะตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวบรวมกลับนำไปเก็บไว้ด้วยตนเอง

สำหรับนิสิตที่ขาดเรียน และยังไม่ได้ออกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ติดต่อกับทางอาจารย์ให้ช่วยมอบหมายแบบสอบถามให้กับหัวหน้าชั้น เพื่อแจกต่อไปยังนิสิตผู้นั้นต่อไป และเมื่อนิสิตเหล่านั้นตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ทางหัวหน้าชั้นได้นำไปฝากไว้กับอาจารย์ที่เป็นคนให้แบบสอบถาม และผู้วิจัยจึงตามไปเก็บอีกทอดหนึ่ง

๓. แบบสอบถามแจกไป ๒๑๕ ชุด รับกลับคืนมา ๒๐๘ ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒๑ แต่ถ้านิสิตรียบเทียบเกี่ยวกับจำนวนประชากรที่เลือกไว้ แต่ไม่สามารถติดตามแจกแบบสอบถามได้จะเป็นจำนวนที่ได้รับกลับคืนมา ร้อยละ ๘๘.๒๘

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตารางแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เพื่อจะคัดเลือกเอาแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
๒. แบบสอบถามที่นำมาใช้เพียง ๒๐๘ ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๘ หรือ ๘๖.๒๖ (ตามเหตุผลที่กล่าวในข้อ ๓ ในเรื่องการแจกและรวบรวมข้อมูล)
๓. ใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(๑) แจกแจงความถี่โดยใช้วิธี Tally เพื่อจัดลำดับ ลักษณะการชม ความสนใจ ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ของรายการ ความเหมาะสมในเรื่องจำนวนเวลาที่ใช้ออกอากาศรายการต่างๆตลอดจน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ของนิสิตสื่อสารมวลชนระดับปริญญาตรี

(๒) ลักษณะการชมรายการโทรทัศน์หาค่าร้อยละ

(๓) ความสนใจ ความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ของรายการ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาของนิสิตสื่อสารมวลชนระดับปริญญาตรี ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย กำหนดคนำหนัก ๕ ระดับ คือ

มากที่สุด	=	๕
มาก	=	๔
ปานกลาง	=	๓
น้อย	=	๒
น้อยที่สุด	=	๑

ค่าตอบที่ได้จากแบบสอบถามนำไปหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร^{๖๔}

$$\bar{X} = \frac{f_1x_1 + f_2x_2 + f_3x_3 + f_4x_4 + f_5x_5}{N}$$

\bar{X}	ค่าเฉลี่ย
$N = \Sigma f$	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด
$f =$	จำนวนผู้ตอบในแต่ละระดับ
$x =$	คะแนนของแต่ละระดับ

(๔) ความคิดเห็นในเรื่องจำนวนเวลาที่ใช้ออกอากาศหาค่าร้อยละ

๔. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์เสนอในตารางบทที่ ๔

^{๖๔} ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓, หน้า ๔๐

๕. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินเดือนที่หน้าหนักแล้ว คือ
เงินเดือนนำหนักระหว่าง ๐.๐๐ - ๒.๕๐	มีค่าระดับน้อย
เงินเดือนนำหนักระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๕๐	มีค่าระดับปานกลาง
เงินเดือนนำหนักระหว่าง ๓.๕๑ - ๕.๐๐	มีค่าระดับมาก